

Stichting A+O fonds Rijk

Jaarverslag 2017

Vastgesteld door het bestuur: 14 maart 2018

A+O fonds Rijk Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave	pagina
Bestuursverslag	3
Jaarrekening	
1. Balans en staat van baten en lasten	10
2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	12
3. Toelichting op de balans	14
4. Toelichting op de staat van baten en lasten	17
5. Specificatie projectkosten	20
6. Specificatie projecten bestuurspartijen	21
Overige gegevens	22
- Voorstel verwerking exploitatiesaldo	
- Gebeurtenissen na balansdatum	
- Controleverklaring	

Voor meer informatie

Bezoekadres

Lange Voorhout 13
2514 EA Den Haag

Postadres

Postbus 556
2501 CN Den Haag

Tel. 070-3765759

Fax 070-3457528

info@aofondsrijk.nl

www.aofondsrijk.nl

Bestuursverslag

Inleiding

De vakorganisaties FNV Overheid, CNV Overheid, CMHF en Ambtenarencentrum en de werkgever Rijk werken samen in het A+O fonds Rijk. Door vernieuwende activiteiten te stimuleren draagt het A+O fonds Rijk bij aan het verbeteren van de arbeidsmarkt binnen de rijksoverheid.

De Stichting A+O fonds Rijk is opgericht op 6 april 1994 en is statutair gevestigd te 's-Gravenhage (Lange Voorhout 13).

Het A+O fonds Rijk voert zelf projecten uit en verleent subsidies waarmee de sector projecten kan uitvoeren. Kennis en expertise die zo worden opgedaan, stelt het fonds beschikbaar voor de sector.

De thema's waar het bestuur in 2017 de nadruk opgelegd heeft, zijn Duurzame inzetbaarheid, Digitalisering, Diversiteit en Inclusie en Organiseren en Reorganiseren.

Activiteiten in 2017

De activiteiten van het fonds bestaan uit projecten van bestuurspartijen (al dan niet gezamenlijk), arbeidsmarktprojecten en doorlopende projecten van het fonds.

In 2017 richtten de **gezamenlijke** projecten zich op:

Duurzame inzetbaarheid

- *Servicepunt Personeelszorg*. Sinds 27 maart 2017 kunnen EZ-medewerkers bij het InfoPuntPersoneel terecht met vragen op het gebied van opleidingen, persoonlijke (loopbaan-)ontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en veilig werken. Het InfoPuntPersoneel wordt bemand door twee ervaren P&O-adviseurs van EZ.
- *Passend Perspectief Personeel (PPP)*. Het programma PPP biedt sinds begin 2016 hulp bij 'complexe personeelsdossiers'. Experts op het gebied van bijvoorbeeld bedrijfszorg, loopbaanbegeleiding, management, bedrijfsvoering, eigen risicodragerschap en arbeids-juridische zaken werken nauw samen aan een passende oplossing of nieuwe werkplek voor vastlopende medewerkers, waarbij vaak verschillende zaken tegelijkertijd spelen. 2018 staat in het teken van de borging van dit project.

Diversiteit en inclusie

- *Duurzame Plaatsing*. In 2017 zijn de laatste overdrachts- en borgingsactiviteiten uitgevoerd. In het eerste kwartaal van 2017 is de uit 18 modules bestaande Toolbox beschikbaar gekomen en de website 'Toolbox Banenafpraak' gelanceerd.
- *Lerend evalueren*. Dit promotieonderzoek is opgezet in samenhang met het programma Duurzaam Perspectief/Duurzame plaatsing. Er wordt op een lerende manier gemonitord en geëvalueerd hoe de Rijksoverheid werkt aan duurzame plaatsing van medewerkers met een arbeidsbeperking.
- *Cross mentoring*. Talenten met een migratieachtergrond worden als mentee gekoppeld aan mentoren (leidinggevenden) uit een ander departement bij de Rijksoverheid. In één-op-één gesprekken kunnen vragen aan de orde komen over het vergroten van het netwerk, (ongeschreven) regels en procedures, persoonlijk- of leiderschaps- en talentontwikkeling, persoonlijke profilering of politiek. Het project is eind 2017 ingericht en start feitelijk in 2018.
- *Anoniem solliciteren*. In het project wordt ervaring opgedaan met anoniem solliciteren, waarbij wordt beoogd om discriminatie op basis van etnische afkomst, geslacht, leeftijd, seksuele oriëntatie en arbeidsbeperking bij de briefselectie tegen te gaan.

Naast deze gezamenlijke projecten hebben bestuurspartijen zelf projecten uitgevoerd.

Werkgeversprojecten

De focus van de werkgeverprojecten heeft zich in 2017 vooral gericht op het thema **Duurzame inzetbaarheid**.

- Het project *Versterking netwerk en functie van de vertrouwenspersonen* loopt sinds 2016 en is gericht op professionalisering van de rol van vertrouwenspersonen om zo bij te dragen aan de sociale veiligheid op de werkvloer.
- Het onderzoek *Leren op de werkplek* is eind 2016 gestart. Het project bestaat uit vijf deelonderzoeken en loopt door tot in 2018. In juli 2017 heeft de Universiteit van Maastricht een literatuurstudie opgeleverd met de titel 'Leren op het werk: wat weten we over informeel leren?'.
- In 2017 is het meerjarige onderzoek *Persoonlijke inzetbaarheid en vrijwillige mobiliteit van rijksambtenaren: een onderzoek naar Prikkel en Barrières* afgerond. In het project is een praktisch denkmodel ontwikkeld voor de ontwikkeling van duurzame inzetbaarheid en het stimuleren van vrijwillige mobiliteit, genaamd Het Duikplank Model. Het project is geborgd binnen het EC O&P. Het EC O&P beraadt zich op doorontwikkeling van het model in 2018.

Werknemersprojecten

De focus van werknemersorganisaties heeft in 2017 gelegen op:

- Duurzame inzetbaarheid;
- Organiseren en reorganiseren;
- Zeggenschap en medezeggenschap.

Duurzame Inzetbaarheid

- De *App functioneringsgesprek Rijk* is in 2017 beschikbaar gebleven in afwachting van de mogelijkheden om de app structureel op te nemen binnen het leer- en ontwikkelaanbod op het Rijksportaal.
- In 2017 zijn verspreid over het land in vier dierentuinen *Summerschooldagen* met als thema 'Summerschool 2017 – Ontdek wat je wilt!' georganiseerd. Doel van deze dagen is bevordering en ontwikkeling van rijksmedewerkers, en het vergroten van de zichtbaarheid en de bekendheid van (de producten) van het A+O fonds Rijk en van het interne opleidingsbeleid van het Rijk. Hieraan hebben 493 rijksmedewerkers deelgenomen.
- Onder de projectnaam *Werken aan jouw toekomst* heeft het A+O fonds Rijk ook in 2017 weer individuele trainingen voor rijksmedewerkers aangeboden: Krachtkaart, Communiceren met Lef en JobCrafting. De trainingen hebben tot doel rijksmedewerkers te faciliteren om in beweging te komen en zelf actief na te denken over de eigen mogelijkheden, wensen en behoeften in hun loopbaan.

Organiseren en reorganiseren

Het project *Waarde(n)vol werk in uitvoering* is gestart in 2015 en beoogt veranderingen tot stand te brengen vanaf de werkvloer in tegenstelling tot andere methoden die de werkvloer niet of maar gedeeltelijk betrekken. Het project loopt door tot april 2018. Pilots vinden plaats bij de Douane Schiphol en Rotterdam-Haven en bij de Raad voor de Kinderbescherming Den Haag en Eindhoven.

Zeggenschap en medezeggenschap

Het *Medezeggenschap-LAB* heeft tot doel het creëren van een kweekvijver van jonge medewerkers voor en vernieuwing van de medezeggenschap in samenwerking met betrokken stakeholders. Het project maakt bovendien een begin met het

vergroten van diversiteit. Het project is afgesloten met een eindevent in april 2017 en er zijn terugkombijeenkomsten georganiseerd. Het project krijgt in 2018 een vervolg.

Subsidieprojecten

Er is subsidie toegekend aan het netwerk 'Werken voor Zeeland'. Het netwerk is een samenwerkingsverband/netwerk van organisaties, waaronder Rijkswaterstaat. Samen met het A+O fonds Gemeenten en het A&O-fonds Waterschappen heeft het A+O fonds Rijk de *Week van de Zeeuwse mobiliteit* mede gefinancierd. Het doel van de week is de mobiliteit van medewerkers tussen verschillende overheden te stimuleren.

Op verzoek van het SOR heeft het A+O fonds ook in 2017 in het kader van het *Strategisch Personeelsbeleid Sector Rijk* (SPAR) middelen beschikbaar gesteld voor een traject dat tot doel heeft te komen tot vernieuwende afspraken over personeelsbeleid.

Beide projecten sluiten aan bij het thema *Duurzame inzetbaarheid*.

Regelingen

Ook in 2017 hebben medewerkers van het Rijk gebruikgemaakt van de regelingen *Blik vooruit!* en *Loopbaanadvies*. De scholingsregeling 'Blik vooruit!' biedt rijksmedewerkers de mogelijkheid met een subsidie van maximaal €1.000 zelf een cursus of opleiding te kiezen voor een vervolgstap in hun carrière. De regeling 'Loopbaanadvies' biedt medewerkers die langer dan drie jaar onafgebroken in Rijksdienst waren met een subsidie van maximaal €1.500 een vertrouwelijke loopbaanscan te doen, met behulp van een professionele loopbaandeskundige. In 2017 hebben 248 rijksmedewerkers van de regeling Blik vooruit! en 96 van de regeling Loopbaanadvies gebruikgemaakt.

Werkdruk in Balans tenslotte (WIB) is een regeling die het A+O fonds Rijk vanaf 2006 aanbiedt aan rijksorganisaties. Doel van deze regeling is managers en medewerkers te stimuleren werkdrukvraagstukken in hun organisatie aan te pakken¹. Sinds 2015 voert het EC O&P deze regeling uit. In 2017 heeft het EC O&P de regeling in de wacht gezet, totdat duidelijk is hoe het project kan worden voortgezet.

Alle drie de regelingen sluiten aan bij het thema *Duurzame inzetbaarheid*.

Wet Bescherming Persoonsgegevens

De belangrijkste regels voor de rechtmatige omgang met persoonsgegevens in Nederland zijn vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens. In de projecten die met subsidie van het A+O fonds Rijk worden uitgevoerd, wordt veelal ook gewerkt met persoonsgegevens. In 2017 heeft het A+O fonds Rijk maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens in deze projecten alleen in overeenstemming met de wet en op een behoorlijke en zorgvuldige manier worden verwerkt. Tevens heeft het bestuur als interne toezichthouder een functionaris gegevensbescherming aangesteld.

Communicatie

Voor communicatie over zijn activiteiten, regelingen en mogelijkheden benut het A+O fonds de eigen website www.aofondsrijk.nl. In 2017 is het E-magazine *VindingRijk* drie keer verschenen; de digitale nieuwsbrief vijf keer. Het aantal abonnees bedraagt 709 respectievelijk 2602. Ten opzichte van 2016 betekent dit een toename van 134 respectievelijk 48 abonnees.

¹ De regeling omvat twee producten: een WIB-traject en een train-de-trainer traject. Een rijksorganisatie kan van het fonds een subsidie ontvangen voor deskundige begeleiding van deze trajecten door een externe adviseur (resp. 12,5 WIB traject en 12 dagen train-de-trainer traject).

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van het A+O fonds Rijk bestaat uit een Algemeen bestuur en een Dagelijks bestuur.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2017:

Algemeen bestuur

Werknemersvertegenwoordigers

Dhr. M. Ouwehand	(FNV Overheid), voorzitter
Dhr. A.B. Schnoor	(CNV Overheid)
Mw. J.A. Ringelberg	(CMHF)
Dhr. P.J.F. Wulms	(AC)

Werkgeversvertegenwoordigers

Mw. S. Onwijn	(Ministerie van BZK), secretaris/ penningmeester
Mw. K. de Boer	(Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat)
Vacature	(Ministerie van Financiën)
Mw. M.J. Grijns	(Ministerie van Justitie en Veiligheid)

De volgende wijzigingen hebben in 2017 plaatsgevonden:

Op 2 september 2017 is de heer R.G. Boerboom overleden.

Op 1 december 2017 heeft mevrouw M.J. Grijns de heer R.E.B. Eijzenring opgevolgd.

Dagelijks Bestuur

Dhr. M. Ouwehand	(FNV Overheid)
Mw. S. Onwijn	(Ministerie van BZK)

Bureau A+O fonds Rijk

Mw. J.L.M. Salden, ambtelijk secretaris

Ondersteuning bestuur

Het bestuur wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris van het CAOP. Deze ambtelijk secretaris verzorgt naast de bestuursondersteuning ook het beheer van de projecten van het A+O fonds Rijk. Indien noodzakelijk wordt er beleids- of projectondersteuning ingehuurd bij het CAOP. Het financieel beheer van de stichting wordt gevoerd door de afdeling F&C van het CAOP.

Subsidievoorwaarden

De subsidie die beschikbaar wordt gesteld door het ministerie van BZK is een structurele bijdrage en dient uitsluitend te worden aangewend voor de realisering van activiteiten beschreven in de statuten van de stichting en uitgewerkt in het beleidsplan. A+O fonds Rijk dient jaarlijks een verslag van de activiteiten in. De financiële verantwoording geschiedt in het financieel jaarverslag van het A+O fonds Rijk.

Middelen

De activiteiten van de stichting worden gefinancierd uit de structurele bijdrage van het Ministerie van BZK (k€ 3.400) die is toegekend aan de stichting. Naast deze middelen kan de stichting jaarlijks ook ZBO-bijdragen ontvangen. Dit betreffen bijdragen van zelfstandig bestuursorganen dan wel publiekrechtelijke of privaatrechtelijke stichtingen die hebben besloten de organisatie te laten vallen onder de werkzaamheden van het fonds. Deze organisaties die ook in aanmerking willen komen voor de dienstverlening van het A+O fonds Rijk, dienen een bijdrage te voldoen. De stichting beschikt over een eigen vermogen welke ook kan worden ingezet voor de activiteiten. Ultimo 2017 bedraagt het eigen vermogen k€ 769.

Verantwoordingscyclus

Elk jaar legt de stichting een beleidsplan met begroting ter goedkeuring voor aan het SOR (Sectoroverleg Rijkspersoneel) en biedt deze aan het Ministerie van BZK aan. Met het jaarverslag en jaarrekening legt de stichting verantwoording af. Met het jaarverslag legt de stichting inhoudelijke verantwoording af, met de jaarrekening een financiële verantwoording.

In 2017 is naast het beleidsplan, een separate begroting opgesteld. Op hoofdlijnen zijn de bedragen voor de verschillende thema's in het beleidsplan vastgesteld. Daarnaast is er sprake van doorlopende projecten (vanuit voorgaande jaren). De bedragen uit het beleidsplan alsmede de projectbudgetten van de doorlopende projecten hebben in de financiële rapportages geleid tot een budget per project. Deze budgetten zijn als vergelijkende cijfers in de toelichting op de projectkosten opgenomen.

Exploitatie

De totale kosten van de projecten, inclusief aangegane verplichtingen en gerealiseerde vrijval, bedroegen in 2017 k€ 2.827. De bedrijfskosten bedroegen k€ 225.

Ter financiering hiervan zijn verschillende bijdragen toegekend, waarvan de structurele bijdrage van het Ministerie van BZK de belangrijkste is. Deze structurele bijdrage is maximaal k€ 3.400 voor 2017, die voor k€ 3.052 is besteed. De totale besteding is k€ 348 lager dan de gerealiseerde omzet. De onderbesteding is op de balans opgenomen als vooruitontvangen bijdrage. Het bestuur is voornemens deze middelen in 2018 in te zetten.

Het exploitatiesaldo bestaat uit het renteresultaat en bedraagt k€ 2. Het exploitatiesaldo is toegevoegd aan het eigen vermogen.

Risico's

Met betrekking tot prijsrisico's, kredietrisico's, marktrisico's en liquiditeitsrisico's kan worden opgemerkt dat deze zodanig klein zijn, dat het bestuur het aanvaardbaar acht hiervoor geen specifieke maatregelen te treffen. Inherent aan de hoogte van de algemene reserve en het uitgavenpatroon van de afgelopen jaren is dat de continuïteitsveronderstelling zich niet beperkt tot een bepaalde periode.

De bovenstaande risico's van het A+O fonds Rijk zijn in kaart gebracht. Er is voldoende financiering beschikbaar om de komende jaren de statutaire doelstellingen uit te voeren.

Toekomst

Het bestuur van het A+O fonds Rijk vindt het belangrijk dat de Rijksdienst een aantrekkelijke werkgever is met voldoende en goed gekwalificeerde medewerkers. Deze ambtenaren zijn in staat de taken van de dienst adequaat uit te voeren, zodat de dienstverlening van onze Rijksoverheid kwalitatief hoogwaardig is en blijft.

Dat vraagt blijvende investering in mensen. Mensen hebben verschillende talenten en het is belangrijk dat die zoveel mogelijk worden ontplooid. Een serieuze dialoog tussen leidinggevende en medewerkers is daarvoor belangrijk. Dit gesprek over functioneren en ambities en mogelijkheden is cruciaal om goede keuzes te maken en serieus te werken aan ontwikkeling.

De Rijksoverheid staat voor veel verschillende taken. Veranderingen zijn aan de orde van de dag. Dat vraagt veel, van de organisatie, maar ook van de ambtenaren.

Een organisatie met oog voor diversiteit en inclusie kan inspelen op veranderingen. Taken wijzigen, maar ook de samenstelling van teams is aan verandering onderhevig. Dan is het belangrijk dat er goed met veranderingen en verschillen wordt omgegaan, zowel door de organisatie als door de medewerkers. Hierbij hebben we ook nadrukkelijk oog voor medewerkers met een arbeidsbeperking.

Het A+O fonds Rijk vindt het belangrijk dat er effectieve medezeggenschap is. Dat leidt tot betrokkenheid van medewerkers en doordachte besluitvorming. Daarbij hebben we met name oog voor representatieve vertegenwoordiging in ondernemingsraden en zullen we initiatieven die strekken tot versterking van de medezeggenschap positief tegemoet treden.

Het speelveld van het A+O fonds Rijk omvat veel: het gaat onder meer over het krijgen en nemen van professionele ruimte, arbeidsvoorwaarden die aantrekkelijk zijn voor de ambtenaren, het combineren van werk en privé, persoonlijke ontwikkeling zodat de medewerker goed inzetbaar blijft binnen het Rijk of elders, werkgelegenheid en –zekerheid.

Daarmee wordt de statutaire doelstelling van het fonds gerichter vormgegeven. Deze doelstelling is uitgewerkt in het beleidsplan 2018.

Bij het opgestelde beleidsplan is voor 2018 een begroting opgesteld. In deze begroting zijn de projectkosten geschat op een bedrag van k€ 2.108. De begrote bedrijfskosten bedragen k€ 229. Deze kosten worden gefinancierd door bijdrage arbeidsmarktmiddelen van het ministerie van BZK, welke voor 2018 wederom k€ 3.400 bedraagt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de bijdragebeschikking voor 2018 ontvangen.

De Minister van Wonen en Rijksdienst verstrekt jaarlijks een bijdrage aan het A+O fonds Rijk om de bovengenoemde ambities waar te kunnen maken (regeling van de Minister voor Wonen en Rijksdienst van 10 juni 2013, nr. 2013-0000329676). Bij ongedateerde brief heeft de Minister van Binnenlandse Zaken het A+O fonds Rijk laten weten het voornemen te hebben de bijdrage aan het fonds stop te zetten. In reactie hierop heeft het fonds laten weten dat stopzetting alleen kan plaatsvinden in overeenstemming met de Centrales van Overheidspersoneel, waarbij een opzegtermijn van drie jaar in acht moet worden genomen. Er is nog geen besluit genomen.

Den Haag, 14 maart 2018

Het bestuur van de stichting A+O fonds Rijk

M. Ouwehand	S. Onwijn	K. de Boer	M.J. Grijns
A.B. Schnoor	P.J.F. Wulms	J.A. Ringelberg	

Jaarrekening

---

1. Balans en staat van baten en lasten

Balans per 31 december 2017 na verwerking exploitatiesaldo

	<u>nr.</u>	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
		k€	k€
Activa			
Vorderingen	1	9	27
Liquide middelen	2	4.503	3.784
Totaal activa		<u>4.512</u>	<u>3.811</u>
Passiva			
Eigen vermogen	3	769	767
Kortlopende schulden	4	3.743	3.044
Totaal passiva		<u>4.512</u>	<u>3.811</u>

Staat van baten en lasten

	nr.	Realisatie <u>2017</u> k€	Begroting <u>2017</u> k€	Realisatie <u>2016</u> k€
Netto-omzet	7			
Omzet	8	3.052	3.400	3.409
Directe projectkosten	9	<u>2.827</u>	<u>3.286</u>	<u>3.283</u>
<i>Netto-omzet</i>		225	114	126
<i>Bedrijfskosten</i>	10			
Overige bedrijfskosten		<u>225</u>	<u>197</u>	<u>194</u>
Bedrijfsresultaat		-	(83)	(68)
Renteresultaat	11	2	5	14
Exploitatiesaldo		<u><u>2</u></u>	<u><u>(78)</u></u>	<u><u>(54)</u></u>

2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De stichting

De Stichting A+O fonds Rijk is opgericht op 6 april 1994 en is statutair gevestigd te 's-Gravenhage (Lange Voorhout 9-13).

De stichting heeft ten doel het initiëren, coördineren en stimuleren van (vernieuwende) activiteiten op het gebied van arbeidsmarkt-, werkgelegenheids- en scholingsbeleid van de sector Rijk en het uitvoeren van andere activiteiten op verzoek van het Sector Overleg Rijk (SOR) die rechtstreeks verband houden met de arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rijk.

De uitwerking van de activiteiten in het beleidsplan vindt plaats langs twee lijnen:

1. Projecten op eigen initiatief van het A+O fonds;
2. Subsidieverlening aan projecten op initiatief van werkgevers en werknemers uit de sector.

De Minister van Wonen en Rijksdienst verstrekt jaarlijks een bijdrage aan het A+O fonds Rijk om de bovengenoemde ambities waar te kunnen maken (regeling van de Minister voor Wonen en Rijksdienst van 10 juni 2013, nr. 2013-0000329676). Bij ongedateerde brief heeft de Minister van Binnenlandse Zaken het A+O fonds Rijk laten weten het voornemen te hebben de bijdrage aan het fonds stop te zetten. In reactie hierop heeft het fonds laten weten dat stopzetting alleen kan plaatsvinden in overeenstemming met de Centrales van Overheidspersoneel, waarbij een opzegtermijn van drie jaar in acht moet worden genomen. Er is nog geen besluit genomen.

Algemeen

Bij het opstellen van het financieel jaarverslag zijn de grondslagen in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gehanteerd.

Als vergelijkende cijfers zijn de cijfers van de begroting 2017 (vastgesteld door het algemeen bestuur op 14 december 2016), alsmede de cijfers van vorig boekjaar opgenomen. De vergelijkende cijfers zijn, waar dat voor vergelijking noodzakelijk of wenselijk is, aangepast aan de opzet van 2017.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, projecttoekenningen, crediteuren en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, zijnde de contante waarde van toekomstige kasstromen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieverentemethode.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het gedeelte van het eigen vermogen waarover de stichting zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

Netto-omzet

De netto-omzet is het verschil tussen de door financiers toegekende subsidies en bijdragen en de directe projectkosten.

Omzet

Algemeen

De stichting krijgt diverse (project)subsidies toegekend en ontvangt onder andere bijdragen van deelnemers aan ESF subsidieaanvragen. Onder omzet in de toelichting op de staat van baten en lasten zijn de van toepassing zijnde subsidievoorwaarden, de status van de afrekening van de subsidie, de inhoud van de evenementen en de aard van eventuele overige opbrengsten nader toegelicht.

Subsidie ministerie van BZK

De toegekende subsidie van het ministerie van BZK wordt opgenomen als omzet voor zover daar kosten tegenover staan.

Opbrengsten ESF individuele aanvragen

Bijdragen van deelnemende instellingen aan de ESF subsidieregelingen worden verantwoord als omzet zodra de ondersteuning heeft plaatsgevonden.

Directe projectkosten

De directe projectkosten zijn de voor de projecten gemaakte kosten, inclusief de aan de projecten toegerekende kosten voor ondersteuning.

Projecttoekenningen

De projecttoekenningen worden verantwoord in het jaar waarin zij toegekend zijn aan derden.

Vrijval bij afrekening projecten

De vrijval is het gevolg van een lagere eindafrekening bij afronding van projecten of het in het geheel niet doorgaan van projecten. De vrijval komt ten gunste van het jaar waarin de eindafrekening plaatsvindt.

3 Toelichting op de balans

1. Vorderingen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	k€	k€
Nog te ontvangen rente	2	14
Nog te ontvangen bedragen	6	12
Vooruit betaalde bedragen	<u>1</u>	<u>1</u>
<i>Totaal vorderingen</i>	<u><u>9</u></u>	<u><u>27</u></u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar, tenzij anders vermeld.

De nog te ontvangen bedragen bestaan uit een vrijval van het project 'Medezeggenschapslab' dat in 2018 zal worden terug gestort.

De vooruitbetaalde bedragen betreft hostingskosten voor de digitale nieuwsbrief 2018.

2. Liquide middelen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	k€	k€
Rabobank Rekening courant	38	39
Rabobank Bedrijfsplusrekening	1.500	2.505
Rabobank Bedrijfsspaarrekening	1.965	240
Triodos spaarrekening	<u>1.000</u>	<u>1.000</u>
<i>Totaal liquide middelen</i>	<u><u>4.503</u></u>	<u><u>3.784</u></u>

De liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

3. Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	k€	k€
Algemene reserve per 1 januari	767	821
Toevoeging exploitatiesaldo	<u>2</u>	<u>(54)</u>
Algemene reserve per 31 december	<u><u>769</u></u>	<u><u>767</u></u>

Het exploitatiesaldo bestaat uit de renteopbrengsten over 2017.

4. Kortlopende schulden

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar, tenzij anders is vermeld.

De kortlopende schulden kunnen verder gespecificeerd worden in de projectverplichtingen en de overige schulden:

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	k€	k€
Projectverplichtingen	3.201	2.782
Overige schulden	<u>542</u>	<u>262</u>
<i>Totaal kortlopende schulden</i>	<u><u>3.743</u></u>	<u><u>3.044</u></u>

Projectverplichtingen

De projectverplichtingen betreffen enerzijds de restverplichtingen van de toegekende subsidies. Deze restverplichtingen zijn hieronder per projectsoort gespecificeerd.

Het bestuur van het A+O fonds Rijk heeft besloten om sinds enige jaren het accent meer te richten op de uitvoering van projecten in eigen beheer. De werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers in het bestuur hebben vanaf 2012 projecten in eigen beheer gestart, de zogenoemde projecten bestuurspartijen (werkgevers-, werknemers-, gezamenlijke en SOR projecten).

De overige projectverplichtingen omvatten de verplichtingen van de projecten op eigen initiatief. Met betrekking tot de restverplichtingen van de toegekende subsidies bestaat de mogelijkheid dat deze niet tot een volledige uitbetaling zullen leiden. Ingeval dat de afrekening van een subsidietoekenning namelijk lager uitvalt dan deze toekenning zal het verschil vrijvallen ten gunste van het resultaat in het jaar van afrekening.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	k€	k€
Overige projectverplichtingen	298	523
Projecten bestuurspartijen	2.599	1.980
Arbeidsmarktprojecten en werkervaringsplaatsen	<u>304</u>	<u>279</u>
<i>Totaal verplichting subsidies</i>	<u><u>3.201</u></u>	<u><u>2.782</u></u>

Overige schulden

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	k€	k€
Crediteuren	92	196
Nog te ontvangen facturen	102	66
Vooruitontvangen bijdrage	<u>348</u>	<u>-</u>
<i>Totaal overige schulden</i>	<u><u>542</u></u>	<u><u>262</u></u>

De crediteuren zijn in 2017 lager dan voorgaand jaar doordat er eind 2016 enkele grote facturen zijn ontvangen met betrekking tot kosten van projecten.

De nog te ontvangen facturen betreffen facturen met betrekking tot de dienstverlening van het CAOP en de afrekening voor de accountantskosten.

De vooruitontvangen bijdrage betreft het niet bestede deel van de bijdragebeschikking. Het bestuur van de stichting verwacht deze middelen in 2018 in te kunnen zetten.

5. Financiële instrumenten*Algemeen*

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De stichting heeft geen beleggingen of effecten. De risico's die de stichting loopt zijn zodanig klein, dat het bestuur het aanvaardbaar acht hiervoor geen specifieke maatregelen te treffen.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen*Contract CAOP*

Met het CAOP is een contract afgesloten waarin is overeengekomen dat het CAOP zorg draagt voor diverse werkzaamheden ten behoeve van het A+O fonds Rijk. De overeenkomst is gesloten voor onbepaalde tijd. Het jaarbedrag behelst circa k€ 465 (inclusief btw). Het daadwerkelijke bedrag is afhankelijk van de gevraagde ondersteuning.

4 Toelichting op de staat van baten en lasten

7. Netto-omzet

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2017	2017	2016
	k€	k€	k€
Omzet	3.052	3.400	3.409
Directe projectkosten	2.827	3.286	3.283
<i>Netto-omzet</i>	<u>225</u>	<u>114</u>	<u>126</u>

8. Omzet

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2017	2017	2016
	k€	k€	k€
Bijdrage structureel	3.400	3.400	3.400
Vooruitontvangen bijdrage	(348)	-	-
Overige inkomsten	-	-	9
<i>Totaal omzet</i>	<u>3.052</u>	<u>3.400</u>	<u>3.409</u>

Bijdrage structureel

In het Sectoroverleg Rijks personeel is overeenstemming bereikt over een structurele bijdrage aan het A+O fonds Rijk. Op basis van de in de meerjarenraming van de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties opgenomen bedragen, kent de Minister jaarlijks een bijdrage toe ten behoeve van het stimuleren van arbeidsmarkt-, werkgelegenheids- en opleidingsactiviteiten.

De bijdrage is opgenomen voor zover daar projecttoekenningen en bedrijfskosten tegenover staan. Voor 2017 is een bijdrage beschikbaar gesteld van maximaal k€ 3.400. Hiervan is k€ 3.052 besteed in 2017. Het bestuur zal het restant in 2018 inzetten.

De bijdrage voor 2016 is op 22 augustus 2017 vastgesteld.

9. Directe projectkosten

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2017	2017	2016
	k€	k€	k€
Subsidieverlening	2.622	2.592	3.157
Overige projecten	253	505	1.002
Communicatie	83	101	93
Dienstverlening t.b.v. projecten	75	88	92
Vrijval	(206)	-	(1.061)
<i>Totaal directe projectkosten</i>	<u>2.827</u>	<u>3.286</u>	<u>3.283</u>

Een nadere specificatie van de projecten ten laste van de structurele bijdrage is weergegeven in hoofdstuk 5 'Specificatie projectkosten'.

In dit overzicht is een extra kolom 'Budget 2017' toegevoegd. Tijdens het boekjaar zijn namelijk budgetten voor de gestarte projecten toegekend of gewijzigd, welke tijdens het opstellen van de begroting nog niet bekend waren. De toegekende budgetten komen uit het positieve exploitatiesaldo van de begroting.

De realisatie van de subsidieverlening is iets hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat zowel de SOR- als arbeidsmarktprojecten pm begroot waren.

De kosten voor communicatie (dienstverlening) en dienstverlening t.b.v. projecten zijn lager dan begroot. Voor communicatie blijkt de werkelijke inzet lager dan vooraf ingeschat.

De dienstverlening t.b.v. projecten is deels ingezet op de dienstverlening t.b.v. het bestuur (zie bedrijfslasten). Deze dienstverlening is samen met communicatieve en de bureauondersteuning onderdeel van de basisdienstverlening door het bureau.

10. Bedrijfskosten*Personeelskosten*

De stichting heeft in 2017 geen personeel in dienst (2016 : nihil).

De stichting wordt ondersteund door het CAOP. Deze dienstverlening is in 2017 nader uitgesplitst. In de hierna opgenomen kostenstaat is deze splitsing zichtbaar gemaakt. De dienstverlening is in 2017 anders ingedeeld dan in de jaren daarvoor. De dienstverlening die gerelateerd is aan de werkgevers- en werknemersprojecten is onder de projectlasten verantwoord.

De ondersteuning van de bestuursvergaderingen overschrijdt het begrote budget hiervoor. De totale dienstverlening (inclusief de dienstverlening voor de projecten, communicatie en financieel beheer) ligt onder de begroting.

Er zijn tevens extra werkzaamheden gerealiseerd vanwege onder andere het herschrijven van de evaluatie, werkzaamheden in verband met de Wbp en de evaluatie van het fonds in opdracht van BZK.

De bestuurders ontvangen geen vergoedingen.

De accountantskosten hebben betrekking op de controle op het financieel jaarverslag. Er zijn geen aanvullende diensten verricht door de accountant.

De kantoorkosten hebben hoofdzakelijk betrekking op diverse kantoor materiaal, kopieer- en portokosten.

Toelichting bij het samenstellen van de WNT verantwoording

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT zijn de Beleidsregels toepassing WNT d.d. 26 februari 2014, inclusief de wijziging van 12 maart 2014, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als uitgangspunt gehanteerd.

Stichting A+O fonds Rijk heeft geen personeel in dienst. De bestuursleden ontvangen geen vergoeding.

Overige bedrijfskosten

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2017	2017	2016
	k€	k€	k€
<i>Dienstverlening</i>			
Ondersteunen bestuursvergaderingen	111	69	73
Informatiepunt bestuur	19	14	15
Wet bescherming persoonsgegevens	3	-	3
Secretariaat	25	29	29
Financieel en projectbeheer	48	61	57
	<u>206</u>	<u>173</u>	<u>177</u>
Bestuurskosten	7	7	6
Accountantskosten	7	8	6
Functionaris gegevensbescherming	2	2	2
Kantoorkosten	3	7	3
	<u>225</u>	<u>197</u>	<u>194</u>
<i>Totaal overige bedrijfskosten</i>			

11. Renteresultaat

Het renteresultaat is behaald door een deel van de liquide middelen op zogenaamde depositospaarrekeningen of telerekeningen te plaatsen. Hierop wordt een hogere creditrente verkregen dan op de rekening courant, terwijl de middelen terstond opeisbaar blijven.

Den Haag, 14 maart 2018

Het bestuur van de stichting A+O fonds Rijk

M. Ouwehand	S. Onwijn	K. de Boer	M.J. Grijns
A.B. Schnoor	P.J.F. Wulms	J.A. Ringelberg	

5 Specificatie projectkosten

	Realisatie 2017 k€	Budget 2017 k€	Begroting 2017 k€	Realisatie 2016 k€
<i>1. Subsidieverlening</i>				
Werkgeversprojecten	197,0	197,0	210,0	188,1
Werknemersprojecten	337,6	362,0	362,0	444,6
Gezamenlijke projecten	538,5	612,5	522,0	942,7
SOR projecten	46,3	46,3	pm	84,0
Arbeidsmarktprojecten	5,0	5,0	pm	-
Werkervaringsplaatsen	-	-	pm	-
Ondersteuning projecten vakbonden	749,0	749,0	749,0	749,0
Ondersteuning projecten werkgever	749,0	749,0	749,0	749,0
Totaal	2.622,4	2.720,8	2.592,0	3.157,4
<i>2. Overige projecten</i>				
Loopbaanscan (uitvoering)	32,6	61,1	25,8	35,3
Loopbaanscan (subsidies)	205,9	369,8	95,3	257,5
Regeling Blik Vooruit - uitvoering	63,5	101,3	38,2	65,1
Regeling Blik Vooruit - subsidies	148,2	567,0	148,3	586,2
Reeds verplicht	(223,5)	(464,7)	-	-
Werkdruk EC O&P	19,3	96,4	167,8	22,5
Werkdruk overig budget	2,3	67,6	-	6,4
Inbedding diversiteit	4,8	30,0	30,0	27,0
Medezeggenschap Anders (afrondding)	-	-	-	2,2
Totaal	253,1	828,5	505,4	1.002,2
<i>3. Communicatie</i>				
- Communicatie algemeen	78,3	95,5	95,5	87,8
- Webhosting technisch onderhoud	5,0	5,0	5,0	5,0
- Website veiligheidsupdate	-	9,3	-	-
Totaal	83,3	109,8	100,5	92,8
<i>4. Dienstverlening t.b.v. projecten</i>				
- Ondersteuning wg-, wn en gezam. projecten	62,4	56,5	56,0	59,0
- Ondersteuning overige regelingen	2,0	4,6	5,0	5,0
- Basissubsidie vakbonden en werkgever	-	2,9	3,0	3,0
- Informatiepunt Rijksonderdelen en -medewerker	10,2	24,7	24,0	25,0
Totaal	74,6	88,7	88,0	92,0
Vrijval	(206,2)	(206,2)	-	(1.061,0)
Totaal projectkosten	2.827,2	3.541,6	3.285,9	3.283,4

6 Specificatie projecten bestuurspartijen

	Realisatie 2017 k€	Budget 2017 k€	Begroting 2017 k€	Realisatie 2016 k€
Projecten werkgever				
Leren op de werkplek	47,0	47,0	60,0	73,0
Versterking netwerk en functie vertrouwenspersonen	52,6	52,6	52,6	36,3
Persoonlijke inzetbaarheid van vrijwillige mobiliteit	97,4	97,4	97,4	-
Overige projecten 2016	-	-	-	78,8
Totaal projecten Werkgever	<u>197,0</u>	<u>197,0</u>	<u>210,0</u>	<u>188,1</u>
Projecten Werknemers				
Waarde(n)vol werk in uitvoering 2017/2018	55,0	-	-	100,0
Waarde(n)vol werk in uitvoering 2015-2017	(79,4)	-	-	-
Summerschool 2017 (2016)	162,0	162,0	162,0	162,0
Werken aan je toekomst	200,0	200,0	200,0	1,1
App 2017	37,8	37,8	-	-
Overheveling budget 'Vervolg training FG'	(37,8)	(37,8)	-	-
Overige projecten 2016	-	-	-	181,5
Totaal projecten Werknemers	<u>337,6</u>	<u>362,0</u>	<u>362,0</u>	<u>444,6</u>
Gezamenlijke projecten werkgevers/werknemers				
Lerend evalueren - onderzoeker	63,6	63,6	63,6	63,6
Passend Perspectief Personeel	173,1	247,1	288,4	387,5
Servicepunt Personeelszorg	170,0	170,0	170,0	-
Cross mentoring programma	58,8	58,8	-	-
Anoniem solliciteren	73,0	73,0	-	-
Overige projecten 2016	-	-	-	491,6
Totaal gezamenlijke projecten werkgevers/werknemers	<u>538,5</u>	<u>612,5</u>	<u>522,0</u>	<u>942,7</u>
SOR projecten				
SPAR	46,3	46,3	-	64,0
RCN	-	-	-	20,0
Totaal gezamenlijke projecten werkgevers/werknemers	<u>46,3</u>	<u>46,3</u>	<u>-</u>	<u>84,0</u>
Arbeidsmarktprojecten				
Subsidie aan 'Week van de Zeeuwse mobiliteit'	5,0	5,0	-	-
Totaal gezamenlijke projecten werkgevers/werknemers	<u>5,0</u>	<u>5,0</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Personeelskosten				
Vakbonden	749,0	749,0	749,0	749,0
Werkgevers	749,0	749,0	749,0	749,0
Totaal gezamenlijke projecten werkgevers/werknemers	<u>1.498,0</u>	<u>1.498,0</u>	<u>1.498,0</u>	<u>1.498,0</u>
Totaal overall	<u>2.622,4</u>	<u>2.720,8</u>	<u>2.592,0</u>	<u>3.157,4</u>

Overige gegevens

Voorstel verwerking exploitatiesaldo

Het voorstel is om het exploitatiesaldo te verwerken in de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Bij ongedateerde brief heeft de Minister van Binnenlandse Zaken het A+O fonds Rijk laten weten het voornemen te hebben de bijdrage aan het fonds stop te zetten. In reactie hierop heeft het fonds laten weten dat stopzetting alleen kan plaatsvinden in overeenstemming met de Centrales van Overheidspersoneel, waarbij een opzegtermijn van drie jaar in acht moet worden genomen. Er is nog geen besluit genomen.

Verder hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die van significante betekenis zijn voor het beeld van de jaarrekening 2017.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Bestuur van Stichting A+O fonds Rijk

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting A+O fonds Rijk te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting A+O fonds Rijk per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de bepalingen bij en krachtens de WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting A+O fonds Rijk zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen bij en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten van de stichting te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de bepalingen bij en krachtens de WNT (inclusief het Controleprotocol WNT), ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Oud-Beijerland, 14 maart 2018

Troost Accountantskantoor VOF

M.R. Ruivenkamp AA